

Полуніна Лілія Валентинівна
доцент кафедри правового
забезпечення діяльності НГУ
Київського інституту
Національної гвардії України,
кандидат юридичних наук,
доцент

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Реформування соціального устрою, економічного устрою, політичної системи суспільства в цілому та військових формувань і правоохоронних органів вимагають від державних вищих військових навчальних закладів необхідності формування адекватної системи правового виховання майбутніх офіцерів, яка б відповідала новій структурі та пріоритетним завданням держави.

Для успішної адаптації та загального розвитку суспільства необхідно йти шляхом підвищення правової культури, якості освіти, моральної та фізичної підготовки військовослужбовців. Подальше існування та розвиток особистості військовослужбовця в нашій державі неможливий без системних заходів, спрямованих на розвиток загальнокультурних компонентів у змісті правової освіти, орієнтованих на удосконалення професійної підготовки спеціаліста.

Варто зазначити, що метою правового виховання у державному вищому військовому навчальному закладі є формування високого професійного рівня правової свідомості та правової культури курсантів, що забезпечить бездоганне дотримання ними нормативно-правових актів різної юридичної сили як під час безпосереднього виконання службових обов'язків, так і у повсякденному житті, прищеплення їм почуття особистої відповідальності.

Визначимо завдання правового виховання військовослужбовців НГУ:
1) формування почуття справедливості і нетерпимості до правопорушень, а також 2) формування непохитної стійкості до унеможливлення вчинення ними кримінальних правопорушень.

Пріоритетними завданнями у галузі правового виховання військовослужбовців НГУ є завдання із формуванням системи правових знань, що дозволяють не тільки успішно виконувати покладені на них обов'язки, а й аналізувати, давати правову оцінку явищам і подіям, що відбуваються у світі, ґрунтуючись на базових принципах та аксіомах права; формування цілісного уявлення про право та законодавство; формування позитивного відношення до права; формування системи поглядів, що визначають свідомий вибір правомірної, соціально-активної поведінки; надання правовому вихованню цілісного, інтегрального характеру із взаємопов'язаності з майбутньою військово-професійною діяльністю. У зв'язку із цим виникає необхідність пошуку нових ефективних підходів до правового виховання.

Незнання законів – істотний недолік. Звичайно, одна тільки обізнаність в галузі чинного законодавства не здатна, як свідчить практика і спеціальні наукові дослідження, забезпечити високий рівень правосвідомості і правової культури загалом. Незнання законів зовсім не звільняє людину від відповідальності за їх порушення [1].

Залежно від рівня професійної підготовки правові знання військовослужбовців НГУ можна класифікувати за такими типами: 1) Правові знання безсистемні, військовослужбовці розуміють правові положення неглибоко, поверхнево, мають помилкове чи хибне уявлення про зміст деяких статей законів, статутів. 2) Формальні правові знання. Військовослужбовці у конкретній життєвій чи службовій ситуації не можуть застосовувати, використовувати певне правове положення для вирішення життєвих питань, існує багато недоліків їх правової підготовки. 3) Аналітичні правові знання. Для військовослужбовців, які ними володіють, характерними є вміння аналізувати свої вчинки та вчинки товаришів, співвідносити їх характер і наслідки з вимогами положень законів і статутів, але вони пасивно відносяться до правової самоосвіти як засобу розширення правового світогляду. 4) Активні правові знання. Військовослужбовці керуються ними у своїх стосунках з товаришами, командирами. Вони позитивно відносяться до процесу поглиблення своїх правових знань, приймають правові рішення у складних, конфліктних ситуаціях. 5) Правові знання, які відповідають цьому рівню, виражаються в зразковій військовій дисципліні військовослужбовців, сумлінному виконанні ними службових обов'язків, є прикладом підтримання статутного порядку [2].

У теорії та практиці правового виховання педагогами та дослідниками сформулювалися різні умови, які сприяють формуванню правосвідомості та правової культури військовослужбовців.

На нашу думку необхідно виокремити наступні педагогічні умови, які сприяють підвищенню ефективності правового виховання військовослужбовців НГУ: інтенсифікація процесу правового навчання курсантів з використанням електронних навчальних посібників та автоматизованих систем навчання і контролю знань; здійснення правового виховання з урахуванням технологій ситуативних задач (завдань); забезпечення практичної спрямованості правового виховання військовослужбовців; здійснення правових впливів у всіх видах діяльності військовослужбовців.

Отже, можна зробити висновок, що виховання професійної правосвідомості у військовослужбовців НГУ передбачає глибоке знання законодавства, норм права, переконаність у необхідності їх дотримання, вміння користуватися всією сукупністю правових засобів під час виконання службових обов'язків у межах компетенції, встановленої законом та іншими правовими актами.

Список використаних джерел:

1. О. Сивак, В. Дурач. Виховання правової культури військовослужбовців – невідкладне завдання кадрової політики у Збройних силах України. URL: https://vlp.com.ua/files/15_66.pdf.

2. Кравченко О. І. Критерії, показники та рівні сформованості інформаційно-комунікаційної культури майбутніх офіцерів Збройних Сил України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки*. Хмельницький : вид-во НАДПСУ, 2019. № 2(17). С. 178–189.

3. Кравченко О. І. Формування інформаційно-комунікаційної культури майбутніх офіцерів Збройних сил України у процесі професійної підготовки: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. / Приватний вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Київ, 2020. 269 с.